

Innst. S. nr. 65

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra forsvarskomiteen

St.prp. nr. 13 (2002-2003)

Innstilling fra forsvarskomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2002 under Forsvarsdepartementet

Til Stortinget

FORMÅL OG HOVEDOVERSIKT

Formål

I proposisjonen legg Regjeringa fram forslag om visse endringar i løyvingar i forsvarsbudsjettet for 2002 for å skape samsvar mellom løyvingane under dei einskilde kapittel og postar og dei endringane i budsjettføresetnader som har skjedd sidan forsvarsbudsjettet for 2002 vart utarbeidd.

Omgruppering: forhold som endrar ramma for 2002-budsjettet

Avslutninga av rekneskapen for 2001 synte eit meirforbruk under kap. 1791 Redningshelikoptertjenesten post 1 på 18,022 mill. kroner.

Totalt meirforbruk var på 18,022 mill. kroner og vert dekkja ved at ramme for 2002 vert foreslått redusert tilsvarende.

I forhold til vedtatt budsjett for 2002 er det ei netto meirinntekt (brutto meirinntekter minus mindreinntekter) på 112,543 mill. kroner som er foreslått tillagt utgiftssida.

Det økonomiske grunnlaget for omgrupperinga

Grunnlaget for omgrupperingane er vedteke budsjett for 2002 tillagt seinare endringar gjort av Stortinget, fullmakter gitt av Stortinget til Finansdepartementet som ikkje kjem fram som løyvingsendring under dei

einskilde departementa og midlar ført over frå 2001. Det er òg teke omsyn til Forsvarets del av lønnskompensasjon for 2002 som var på 332,670 mill. kroner.

I 2002 er det for forsvarsbudsjettet sett i verk faktiske endringar i løyvingar ved følgjande:

- St.prp. nr. 1 (2001-2002) Statsbudsjettet medregnet folketrygden, Budsjett-innst. S. nr. 1 (2001-2002), medførte en reduksjon på 20,071 mill. kroner.
- St.prp. nr. 39 (2001-2002), Finansiering av norsk militær deltakelse i Afghanistan, nasjonale sikringstiltak mot terrorisme og etablering av diplomatisk nærvær i Kabul, jf. Innst. S. nr. 119 (2001-2002), medførte å auka utgiftsramma med 545,932 mill. kroner.
- St.prp. nr. 55 (2001-2002), Gjennomføringsproposisjonen - utfyllende rammer for omleggingen av Forsvaret i perioden 2002-2005, jf. Innst. S. nr. 232 (2001-2002), medførte å auka utgiftsramma med 1 043,082 mill. kroner.
- St.prp. nr. 69 (2001-2002), Om endringer i "Regulativ for tillegg mv. til utskrivne vernepliktige mannskap", jf. Innst. S. nr. 249 (2001-2002), medførte å auka utgiftsramma med 20,120 mill. kroner.
- St.prp. nr. 63 (2001-2002), Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2002, jf. Innst. S. nr. 255 (2001-2002), medførte å redusere utgiftsramma med 40,701 mill. kroner.
- St.prp. nr. 80 (2001-2002), Om finansiering av norsk militær deltakelse i Afghanistan, jf. Innst. S. nr. 6 (2002-2003), medførte å auka utgiftsramma med 300 mill. kroner.

Faktisk løyving på utgiftssida før omgruppering 2002 kjem fram slik (i 1 000 kroner):

Vedtatt budsjett 2002	27 656 918
Budsjett-innst. S. nr. 1 (2001-2002)	- 20 071
Innst. S. nr. 119 (2001-2002)	545 932
Innst. S. nr. 232 (2001-2002)	1 043 082
Innst. S. nr. 249 (2001-2002)	20 120
Innst. S. nr. 6 (2002-2003)	300 000
= Faktisk løyving før omgruppering	29 505 280
Midlar ført over frå 2001	1 789 609
Lønnskompensasjon for 2002	332 670
Disponible midlar i 2001 før omgruppering	31 627 559

Disponibel løyving på inntektssida før omgruppering 2002 (i 1 000 kroner):

Vedtatt budsjett 2002	724 797
= Løyving før omgruppering	724 797

Løyvingsbehov på utgiftssida i samband med omgrupperingsproposisjonen (i 1 000 kroner):

Nedtrekk grunna meirforbruk i 2001	- 18 022
Auking på utgiftssida grunna meirinntekter overført utgiftssida	112 543
= Sum behov ved omgrupperinga	94 521
+ Løyving før omgruppering	29 505 280
= Total løyving etter omgrupperinga	29 599 801
= Totalt disponibelt etter omgrupperinga	31 722 080

Løyvingsbehov på inntektssida i samband med omgrupperingsproposisjonen (i 1 000 kroner):

Løyving før omgruppering	724 797
Netto meirinntekter	112 543
= Sum behov ved omgrupperinga	837 340

Departementet foreslår at løyvingane vert endra med 94,521 mill. kroner på utgiftsramma og med 112,543 mill. kroner på inntektsramma.

Tala i tabellane nedanfor syner netto endringar på dei ulike postane.

Post	Formål	Utgifter (i 1 000 kroner)
		Mindreutgift - Meirutgift +
	Utgifter:	
1	Driftsutgifter	522 794
21	Spesielle driftsutgifter	14 340
43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	- 10 000
44	Fellesfinansierte bygg- og anleggsarbeid	- 50 000
45	Større utstyrsanskaffelser	- 226 806
47	Nye bygg og nyanlegg	- 19 251
48	Fellesfinansierte bygg og anleggsarbeid	- 125 000
50	Overføringar til statsinstitusjonar	54 000
51	Tilskot til Forsvarets forskningsinstitutt	444
75	Fellesfinansierte bygg- og anleggsarbeid, Norges tilskot til infrastrukturprogrammet i NATO	- 65 000
90	Lån til private	- 1 000
	Sum	94 521

Inntekter (i 1 000 kroner)

Post	Formål	Mindreutgift - Meirutgift +
Inntekter:		
1	Driftsinntekter	175 637
45	Store nyskaffingar	31 194
47	Sal av eigedom	- 20 000
48	Fellesfinansierte bygg- og anleggsinntekter	- 125 000
49	Sal av bustader	49 364
70	Renter låneordninga	475
90	Lån til boligformål	873
	Sum	112 543

Under hovudavsnitt 2 i proposisjonen gjer departementet rede for hovudtrekka i omdisponeringane og forklaringar på dei største utgifts- og inntektsendringane på postnivå.

Under hovudavsnitt 3 i proposisjonen gjer departementet rede for bestillingsfullmakter for kap. 1731 Hæren, kap. 1733 Luftforsvaret, kap. 1790 Kystvakta og kap. 1791 Redningshelikoptertjenesten.

INFORMASJONSSAKER

Tiltak for å hindre misbruk av Heimevernet sine våpen lagra i heimen

Saka er tidlegare framlagt for Stortinget ved St.prp. nr. 55 (2001-2002) og Innst. S. nr. 232 (2001-2002), der forslaget om å iverksette innføring av kammerlåsar på HV-våpen i private heimar ikkje vart godteke. Arbeidet med å gå gjennom rutinane for klarering av personell for å sikre betre kontroll av dugleiken, er iverksett slik Stortinget har forutsett. Sett i lys av den siste skyteepisoden, komiteens spørsmål om saken, og ein ny gjennomgang av dei ulike sikringsalternativa, ser Regjeringa det som naudsynt å fremje forslag om strakstiltak og om betre fysisk sikring av HV-våpena.

Forsvarsdepartementet har på bakgrunn av ein fagleg vurdering frå Forsvarets overkommando kome fram til at det er to tiltak som peiker seg ut til å gi nær 100 pst. sikring mot misbruk: enten sentral lagring eller investering i ein mekanisk sikring, dvs. kammerlås til alle våpen. Sentral lagring medfører store investerings- og driftskostnader og vil neppe vera mogeleg å gjennomføra på kortare tid enn fem år. Konsekvensane for reaksjonstid og beredskap, samt ved eventuelt innbrot i eller sabotasje mot dei sentrale lagra, kan være kritiske ved å iverksette dette tiltaket. Dette vart derfor ikkje anbefalt.

Ei innføring av kammerlåsar vil reint operativt få små konsekvensar. HV-mannskapa møter på sine objekt eller samlingsstader og får der fjerna låsane i løpet av få minutt. Dersom ein krise eller konfliktsituasjon utviklar seg over tid, vil den enkelte soldat eller befalingsmann kunna få nøkkelen til eige våpen utlevert og då ha optimal beredskap. Økonomisk sett vil innføring av kammerlåsar krevje investeringar på 50-70 mill. kroner, noko som kan dekkjast innanfor eksis-

terande investeringsrammer for HV. Dette tiltaket kan gjennomførast innanfor ei tidsramme på to-tre år.

Som strakstiltak foreslår Forsvarsdepartementet å iverksette inndraging av tennstemplet, som er ein del av sluttstykket. Dette er i tråd med anbefaling frå forsvarssjefen. Operativt sett vil dette vera ein akseptabel løysning, då tennstemplet ikkje er tilpassa det enkelte våpen, slik som sluttstykket er. Ein klargjering av avdelingar for å løyse gitte oppdrag, vil såleis gå langt raskare enn om heile sluttstykket vart inndrege. På objekta eller samlingsstadene får mannskapet utlevert tennstemplet, og om ein konflikt eller krise oppstår over tid, kan den enkelte soldat eller det enkelte befal få utlevert tennstemplet og då ha optimal beredskap - ut over dette gjeld same rutiner som for nøkkel til kammerlås.

Inndraging av tennstempel vil ikkje gje like god sikring som innføring av kammerlåsar då det er mogeleg å skaffe nye stempel. Dette vil difor i fyrste rekkje ha virkning mot effektdrap. Forsvarsdepartementet anser difor dette som ei midlertidig løysing. Ei innlevering av tennstemplet kan gjennomførast i løpet av ein måned, utan større kostnader. Ei eventuell inndraging av heile sluttstykket vil krevje meir tid og ressursar då dette må gjerast ved personleg oppmøte.

Forsvarsdepartementet har vurdert konsekvensen av tiltaka opp mot Genève-konvensjonen om krigens folkerett (uvæpna personell i uniform) og i tillegg om tiltaka vil krevje ei lovendring av Heimevernlovens § 26. Konklusjonen er at uniformert personell som opptre uvæpna, ikkje er eit problem i forhold til folkeretten (og i forhold til dei fire Genève-konvensjonane av 1949 med to tilleggs-protokollar av 1977). Tiltaka vil heller ikkje medføre behov for lovendring av HV-lovens § 26.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunnar Halvorsen, Leif Lund og lederen Marit Nybakk, fra Høyre, Anna Amdal Fyhn og Bjørn Hernæs, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold og Per Ove Width, fra Kristelig Folkeparti, Åse Wisløff Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kjetil Bjørklund, og fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til at grunnlaget for omgrupperingen i proposisjonen er vedtatt budsjett

for 2002 i Budsjett-innst. S. nr. 7 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 1 (2001-2002) pluss de tilleggsbevilgninger som er vedtatt av Stortinget i bl.a. Innst. S. nr. 232 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 55 (2001-2002), Innst. S. nr. 119 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 39 (2001-2002) og Innst. nr. 6 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 80 (2001-2002). Dette i tillegg til fullmakter og midler ført over fra 2001. Komiteen vil slutte seg til de foreslåtte omgrupperingene.

Hva angår forslag om tiltak for å hindre misbruk av Heimevernets våpen, viser komiteen til Innst. S. nr. 9 (2003-2003), jf. St.meld. nr. 17 (2002-2003), der forsvarskomiteen og justiskomiteen besluttet å behandle nevnte spørsmål i Budsjett-innst. nr. 7 (2002-2003) fra forsvarskomiteen. Komiteen vil på denne bakgrunn ta tiltak mot misbruk av heimevernsvåpen opp som en del av den ordinære budsjettbehandlingen for 2003, og viser til Budsjett-innst. S. nr. 7 (2002-2003).

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2002 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter:			
1700		Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, vert auka med	7 800 000
		frå kr 144 658 000 til kr 152 458 000	
1719		Fellesutgifter under Forsvarsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, vert redusert med	5 000 000
		frå kr 47 826 000 til kr 42 826 000	
	43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, vert redusert med	10 000 000
		frå kr 10 000 000 til kr 0	
	51	Tilskot til Forsvarets forskningsinstitutt, vert auka med	444 000
		frå kr 160 458 000 til kr 160 902 000	
1720		Felles leing og kommandoapparat	
	1	Driftsutgifter, vert redusert med	45 214 000
		frå kr 1 124 306 000 til kr 1 079 092 000	
1723		Sikkerhetstenesten	
	1	Driftsutgifter, vert auka med	12 279 000
		frå kr 58 750 000 til kr 71 029 000	
1725		Fellesinstitusjonar og utgifter under Forsvarets overkommando	
	1	Driftsutgifter, vert redusert med	57 729 000
		frå kr 2 294 604 000 til kr 2 236 875 000	
	50	Overføringar til statsinstitusjonar, <i>kan overførast</i> , vert auka med	54 000 000
		frå kr 66 069 000 til kr 120 069 000	
	90	Lån til private, <i>kan overførast</i> , vert redusert med	1 000 000
		frå kr 1 000 000 til kr 0	
1731		Hæren	
	1	Driftsutgifter, vert auka med	58 467 000
		frå 4 466 198 000 til kr 4 524 665 000	
1732		Sjøforsvaret	
	1	Driftsutgifter, vert auka med	105 221 000
		frå kr 2 746 113 000 til kr 2 851 334 000	
1733		Luftforsvaret	
	1	Driftsutgifter, vert auka med	120 338 000
		frå kr 3 949 273 000 til kr 4 069 611 000	
1734		Heimevernet	
	1	Driftsutgifter, vert auka med	9 446 000
		frå kr 797 375 000 til kr 806 821 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1735		Forsvarets etterretningsteneste	
	21	Spesielle driftsutgifter, vert auka med ..... frå kr 600 539 000 til kr 614 879 000	14 340 000
1760		Nyskaffing av materiell og nye bygg og anlegg	
	1	Driftsutgifter, vert auka med ..... frå kr 620 393 000 til kr 747 793 000	127 400 000
	44	Fellesfinansierte bygg- og anleggsarbeid, nasjonalfinansiert del, <i>kan overførast, kan nyttast under kap. 1760 post 44</i> , vert redusert med frå kr 147 000 000 til kr 97 000 000	50 000 000
	45	Større utstyrscaffingar, <i>kan overførast</i> , vert redusert med ..... frå kr 6 873 455 000 til kr 6 646 649 000	226 806 000
	47	Nye bygg og anlegg, <i>kan overførast, kan nyttast under kap. 1760 postane 11 og 44</i> , vert auka med ..... frå kr 1 819 748 000 til kr 1 825 497 000	5 749 000
	48	Fellesfinansierte bygg- og anleggsarbeid, fellesfinansiert del, <i>kan overførast</i> , vert redusert med ..... frå kr 270 443 000 til kr 145 443 000	125 000 000
	75	Fellesfinansierte bygg- og anleggsarbeid, Noregs tilskot til infrastruktur- programmet i NATO, <i>kan overførast, kan nyttast under kap. 1760 post 44</i> , vert redusert med ..... frå kr 180 000 000 til kr 115 000 000	65 000 000
1790		Kystvakta	
	1	Driftsutgifter, vert auka med ..... frå kr 626 128 000 til kr 638 249 000	12 121 000
1791		Redningstenesta	
	1	Driftsutgifter, vert auka med ..... frå kr 221 896 000 til kr 231 729 000	9 833 000
1792		Norske styrkar i utlandet	
	1	Driftsutgifter, vert auka med ..... frå kr 1 918 563 000 til kr 2 073 878 000	155 315 000
1795		Kulturelle og allmennyttige formål	
	1	Driftsutgifter, vert auka med ..... frå kr 127 257 000 til kr 139 774 000	12 517 000
	47	Nye bygg og anlegg, <i>kan overførast</i> , vert redusert med ..... frå kr 25 000 000 til kr 0	25 000 000
Inntekter:			
4725		Felles leing og kommandoapparat	
	1	Driftsinntekter, vert auka med ..... frå kr 83 956 000 til kr 104 278 000	20 322 000
	70	Renter låneordning, vert auka med ..... frå kr 1 965 000 til kr 2 440 000	475 000
	90	Lån til boligformål, vert auka med ..... frå kr 4 527 000 til kr 5 400 000	873 000
4760		Nyskaffingar av materiell og nye bygg og anlegg	
	45	Store nyskaffingar, vert løyvd ..... frå kr 0 til kr 31 194 000	31 194 000
	47	Sal av eigedom, vert redusert med ..... frå kr 80 000 000 til kr 60 000 000	20 000 000
	48	Fellesfinansierte bygg- og anleggsinntekter, vert redusert med ..... frå kr 270 000 000 til kr 145 000 000	125 000 000
	49	Sal av bustader, vert auka med ..... frå kr 20 636 000 til kr 70 000 000	49 364 000
4792		Norske styrker i utlandet	
	1	Driftsinntekter, vert løyvd med ..... frå kr 0 til kr 115 315 000	155 315 000

II
Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Forsvarsdepartementet kan endre bestillingsfullmaktene slik:

Kap. 1731	post 1	vert auka med	<u>kr 20 000 000</u>
		frå kr 682 000 000 til kr 702 000 000	
Kap. 1733	post 1	vert auka med	<u>510 000 000</u>
		frå kr 984 000 000 til kr 1 494 000 000	
Kap. 1790	post 1	vert auka med	<u>13 000 000</u>
		frå kr 25 000 000 til kr 38 000 000	
Kap. 1791	post 1	vert auka med	<u>30 000 000</u>
		frå kr 34 000 000 til kr 64 000 000	

Oslo, i forsvarskomiteen, den 4. desember 2002

Marit Nybakk
leder og ordfører

Bjørn Hernæs
sekretær